

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Dummodo in eadem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

privilegij celebretur Ratio primi dicti est, quia illud *primus visitando*, unam tantum visitationem notat. Ratio secundi, & tertij est, quia ita colligitur ex c. ult. de censibus, docetque Sanchez lib. 9. de matr. d. 15. n. 39. Ratio quarti est, quia Episcopus non habet potestatem, qua limitet concessiones sui Superioris, id est, Summi Pontificis Barbossa in Conc. Trid. sess. 22. de cr. de observ. n. 19. refert id esse decusum.

12. Nomine autem Ordinarij hic intelligi Ordinarium loci, hoc est, eum sub cuius iurisdictione comprehenditur locus, ubi constituendum est Oratorium, patet ex illo loc. Cum igitur nomine Ordinarij veniat Vicarius Generalis, tum Episcopi viventis, ex Sanchez lib. 5. de matrim. d. 29. n. 3. tum Capituli Sede vacante, ibid. n. 5. etiam huic competet prædicta approbatio.

13. Rursus, quia Ordinarius potest ea, quæ sunt suæ iurisdictionis Ordinariæ (qualis est hæc ex eodem ibid. d. 7. n. 20. quia ipsi committitur sub nomine Dignitatis, & non sub nomine proprio) alteri delegare, poterit & hanc. Ita idem ibid. 31. n. 11.

An de ipsius Ordinarij licentia eius arbitrio duratura

14. Hanc clausulam non omnibus huiusmodi concessionibus invenio: ubi autem ponitur, Nota illud *ipsius*. Significat enim debere esse licentiam Ordinarij paulo ante memorati, hoc est loci, non verò alterius cuiuscunque.

Est autem ita necessaria hæc licentia, ut sine illa invalida sit Oratorii constitutio, quia Concessio hæc Summi Pontificis nihil operabitur, nisi accedente Ordinarij licentia, quam intervenire omnino Pontifex vult: si ergo non adest, non suffragabitur Papæ concessio.

15. Quod si, idoneo existente, & bene ornato Oratorio, Ordinarius nolit malitiosè licentiam concedere, poterit cogi, ut concedat: Ita Castrop. in Bull. Cruc. 6. in simili. Si autem non sit, qui eam cogere possit, probabile esse docent aliqui cum Rud. à Cruce in Bull. Cruc. d. 1. c. 5. d. 1. n. 4. & 5. Diana p. 5. r. 20. ref. 17. quod possit ibi celebrari, quia licentia iuste petit, & injustè negata quando nihil obstat in contrarium, (ut certè nihil obstat videtur in hoc casu, in quo adest tam expressa Concessio Pontificis) præsumitur in ipso iure ab eodem Pontifice concessa.

16. Sed quid importat illud, *Eius arbitrio*. Respondeo Sanchez in Conf. T. lib. 7. c. 1. dub. 55. n. 7. docet, quod hæc verba, *Si arbitratu fuerit*, important arbitrium boni viri. Arbitrium autem boni viri in eo differt ibid. n. 5. à libera voluntate, quod dum aliquid relinquitur liberæ voluntati alicuius, ille ad nil tenetur, nec indiget causa, & stabitur declarationi suæ, siue iustæ, siue injustæ, siue dignæ, siue indignæ, quando vero fit commissio per verba importatiam arbitrium boni viri, exigitur arbitrium regulatione commensuratum, & sic exigitur causa: quia id dicitur arbitrium boni viri, quod bonus vir arbitraretur, *l. vir bonus, ff. indic. solvi*. Hæc ex Sanchez. ex quibus fit, quod Ordinarius non possit merè ad suum velle, sed solum iustæ & rationabili causa expolente, datam hanc licentiam revocare. Hæc autem causa existente, poterit non solum ex vi dictæ clausulæ *eius arbitrio duratura*, sed etiam universaliter ex eo quod potest Episcopus suspendere, vel inhibere etiam Religiosos exemptos, ne in dictis Oratoriis celebrent quando fortè sciret sine debito decore ibidem celebrari. Et ratio est, quia providere quæcumque in sua Diocesi ad divinum cultum spectant, pertinet ex Trident. sess. 21. c. 8. de reform. & sess. 22. c. 9. in Decreto de observ. in celeb. Miss. c. 8. de reform. ad Episcopum.

17. Mortuo eo, cui concessum est hoc Privilegium Oratorii, perit concessio, quia privilegium est, ut supra dixi, personale personam sequens, quod, quia si atente perpèdatur, non habet ullam clausulam quæ significet perpetuitatem, post dicti privilegij mortem omnino desinere, seu finire necesse est. Ita fusc post hæc scripta Diana part. 9. r. 1. refol. 17. contra Pellizzar. Mortuo autem Summo Pontifice, vel Ordinario, Oratorium se-

mel approbavit, non perit Oratorii concessio, quia gratia facta, quæ ex Sanchez lib. 8. de matr. d. 1. non amittitur mortuo, vel amoto ab officio eo concessit.

18. Dices: licentia concessa ad beneplacitum mortuo concedente, quia post mortem nullum est placitum, nec beneplacitum, unde, quia cessat sub qua fuit gratia facta, cessabit & gratia. Si igitur *eius arbitrio* significat, ut num. 16. diximus, beneplacitum Episcopi, eo pereunte, cessabit eius placitum, & quærent licentia.

Respondeo, quod gratia facta sub illa forma, *ad beneplacitum meum*, spirat morte concedentis, probabile quidem est propter rationem dictam: at est etiam possibile cum Castrop. tom. 1. r. 3. disp. 4. p. 16. §. 4. n. 4. non rare, sed prorogari post mortem, quousque revocare successore. Ratio est quia dum non est revocatus, censetur perseverare eadem voluntas, & idem eius placitum, qui concessit. Quare non improbabile esse, ait Castrop. ibid. n. 5. concedi gratiam sub his verbis, *ad beneplacitum meum*, & sicut omnes concedunt gratiam domini vero, non spirare morte contradicentis, nisi à se revocetur, ita concedere omnes debere, nec ipsam tiam ad beneplacitum meum; atque adeo non debere eandem appropinquare ad audiendas confessiones, Episcopus revocaverit, posse audire confessiones Episcopi mortem, nondum à successore revocatum, sed etiam approbatum ad eundem Episcopum, tum. Pari igitur modo erit in casu nostro: Multo magis quia in nostro casu ex contextu Brevis, ex fine legis, ex ipso usu, & praxi apparet unam tantum licentiam semel requiri, nec etiam timoratos unquam Episcopos, iterum licentiam à novo Ordinario petendam indiguisse.

Vnam Missam pro unoquoque die.

19. Si quis alteram in dicto Oratorio celebrare faceret, mortaliter delinqueret. Ratio est, quia id esset sacrum celebrare in loco inepto, quod est tale supra cap. 4. §. 1. n. 2. diximus. Neque obstat licentia concessa pro una Missa, quia pro altera concessio non est, ac proinde pro hac, & sequentibus petende est nulla præcesserit concessio: siquidem causa limitans nunc est voluntas Pontificis, non nisi effectum limitare producere potest.

Quid amplius quo ad hoc concedatur per Bull. Cruciatæ, dicam mox a. n. 37.

Dummodo in eadem domo celebrandi licentia, quæ daret alteri concessa non fuerit.

20. Si sint in domo ampla duæ familiæ, quæ uterque Dominus obtinuerit privilegium Oratorii, qui posterius impetrasset, impetrasset, nulliter, ex illius Clausulæ.

21. Sed quid, si quilibet ex his duobus Dominis haberet proprium Oratorium in sua habitatione, ut Italice *appartamento*, ejusdem domus? Respondeo, nulliter impetrasset, quia Clausula non vetat solum sit in eodem Oratorio duplex licentia, sed ne sit in eadem domo: at prædicta domus, quamvis ampla, tamen domus est.

22. Vnam exceptionem, seu declarationem hic de nocternis remittens me aliorum saniorum consilio. Nam si domus esset tam ampla, ut familiæ ita in situ distincte habitarent, ut eiusmodi situs moraliter indicaretur duæ diversæ domus, (quales essent, si singulæ habitationes haberent suas januas, suæque atria, & similia, quæ utraque non veniret in unam amplam januam quæ exitum, vel in unum commune atrium) poterat dicta Clausula non obstat posteriori nunc impetranti quæ nunc secunda concessio non est pro eadem domo. Certè si duæ familiæ habitarent Romæ, in

Palatio Vaticano, altera ab altera distinctis in locis, non
tibi videretur esse iudicanda habitare in eadem domo:
quod igitur ibi evenit propter amplitudinem Palatii,
tibi etiam poterit evenire, ubi ea est amplitudo, ut
possit ad distinguendas duas domos prudens vir sine
falso, & fallacia iudicaret.

Quamvisque Sacerdotem ab eodem Ordinario appro-
bationem Sacramentum, seu de Superiorum suorum
licentia Regularem.

23. Quidam putavit ex vi huius Clausulæ tum Sa-
cerdotem, tum Regularem à suis respective
Superioribus licentiam, seu approbationem particula-
rem debere obtinere, ut in prædicto Oratorio celebrare
posset. Sed nihil minus profecto, quia passim etiam ti-
tuli sunt utraque nova facultate, solum ex universalis ap-
probatione celebrandi, quam habent, celebrant in di-
stinctis oratoriis. Ratio, præter prædictam, quæ est fida legum
interpretari in maiorem partem, ne gravet Fideles
plus quam par est: cum igitur verba huius Clausulæ
commode declarari possint de approbatione generali,
non sunt ad specialem restringenda. Recte item Cespedes
in *tr. de except. Reg. c. 16. d. 103. n. 1.* notat nec requiri
licentiam Parochi, nulli enim id cautum est: solum
Parochio sua iura iuribata servanda sunt, de quibus mox
a sequenti.

Si positive à superiore legi, in quibus inhibetur, tum
debet obtemperare ne sit dubium, multo magis in casu su-
perdicto. n. 17. sine.

Sine tamen quorumcumque Iurium Parochialium
preiudicio.

24. Dixi supra cap. 4. §. 3. num. 12. illud sine præiudi-
cio Ecclesiæ Parochialis: in concessione data Mendican-
tibus celebrandi in quocumque decenti loco, declara-
tum fuisse à Sixto V. ut prædicti non exigerent Deci-
mas, primitias, seu Oblationes, que de jure debeantur
Parochio ex eo, quod Sacramenta ministraret. Idem ergo
ob paritatem rationis, eadem hic apposita clausula signifi-
ficabit.

25. Addunt aliqui cum Pellizz. in *man. Reg. 1.2. tr. 8.*
cap. 1. §. 2. sub §. 2. quæst. 147. propter illud in nostra
hac clausula additum (quorumcumque) non posse exer-
ceti in Oratorio privato ullum munus Parochiale, v. g.
non posse ministrari Sacramenta, dari pacem, denuntia-
ri fecta, jejunia, matrimonia, & similia ad Parochum
pertinentia. Plect hæc doctrina. Solum adverte ex fa-
cillima ipsius Parochi præsumpta facultate, non con-
demnandum Sacerdotem, qui congregatis in Oratorio
privato denuntiaret fecta vel jejunia forte in hebdomada
occurentia. Similiter video non adesse scrupulum etiam
timoratis Sacerdotibus ministrare in eodem Oratorio
toti familiæ Sacramentum Pœnitentiæ, ubi particula-
tis contra hoc constitutio legitima non urget. De mini-
stranda Eucharistia quoad Religiosos ex suis privilegiis,
dixi nuper saltem per occasionem in *secundo Opusculo de*
except. comm. c. 4. §. 4. n. 51. ut item quo ad Sacerdotes fa-
cultas ex Parochi licentia, quia facile extra Pascha præ-
sumi potest. *ibid. n. 44.* dixi.

26. Unum considerandum tibi offero, benigne le-
ctor, nam præsumendo à dictis privilegiis, præsum-
ptaque licentia cur eo ipso quod Pontifex in Brevis de
Oratorio concedit familiæ audire ibidem Missam, præ-
ceptoque dici festivi satisfacere, cur inquam non possi-
mus dicere, quod concedat etiam eidem familiæ su-
mere ibidem Eucharistiam? Cum enim Communio co-
muni, qui Missa interfuit, pertineat ad idem Sacrificium,
unde olim semper communicabant qui Missa intererant;
videtur, quod concessa Missa, concedatur iisdem &
Communio.

Quid possit fieri quo ad dictam Eucharistia receptionem
in privato Oratorio per Bullam Cruciatæ, dicam
mox n. 4.

Paschalis, Resurrectionis, Pentecostes, & Nativitatis Do-
mini nostri Iesu Christi, nec non aliis solemnioribus
festis diebus exceptis.

27. Quinam dies festi excipiantur, dom excipiuntur
solemniores, explicuit Decretum Sacrae Ri-
tuum Congregationis Nov. 1607. apud Gavant. in *Rubr.*
Miss. part. 1. tit. 10. §. Secundum quoque: quo declaravit
magis Decretum Concilij Agathensis cap. 21. de *consec.*
dist. 1. Si quis excipi nimirum diem Natalis Domini, Epi-
phanie, Paschalis, Pentecostes, Annunciationis &
Assumptionis Beatissimæ Virginis, Festum SS. Petri &
Pauli, & Festum omnium Sanctorum. P. Franciscus Bardi-
stus Societatis utriusque Theologiæ Moralis, & Scho-
lasticæ peritissimus ait in *explicat. Bullæ Cyn. p. 1. tract. 2.*
cap. 6. sect. 2. num. 17. quod solent addi festa Patronorum
principalium locorum, qui nisi agat de re forte solita ob
devotionem, non video unde possit dici esse rem solitam
ex obligatione: nam ideo Gavantus solum dixit Ordina-
rios optare, ut talia festa Patronorum addantur, non
verò dixit esse addita.

Adverte insuper ex eodem Gavant. *ibid.* nomine Pas-
chalis, & Pentecostes diem primam demtaxat intelligi,
non vero duas festas sequentes, nec dies infra Octavam,
quia solemnitas, ob quam excluduntur prædicta festa,
solum est in primo die.

In tua, & familia tua presentia celebrari facere.

28. Nonine Familiæ hic venire docet Diana *part. 4.*
tr. 4. res. 108. Maritum, & uxorem, filios, & fi-
lias, ac etiam Nurus (adde propter paritatem rationis,
& Generum) habitantes in eadem domo, & commen-
sales, sicut & omnes servos, & servas commensales qui
in ministerio ejusdem familiæ sunt. Id quidem merito do-
cet, hi enim omnes de familia dicuntur Domini.

Hinc bene infert Pellizzatus *l. cit. q. 22.* Hortulanum
colentem hortum domini, & habitantem in eadem do-
mo viventemque ex salario ejusdem domini, unum esse
ex familia.

29. Sed quid de factore, qui vivit quidem de salario
domini, sed dormit, seu habitat in sua propria domo?
Adhuc esse de familia idem docet, probatque ex doctrina
Suarii *top. 4. de Rel. tr. 10 l. 9. c. 4. n. 13.* docentis nomine
Familiaritatis petita ad usum privilegiorum competen-
tium Familiaribus Regulatum, venire etiam Familiarita-
tem æconomicam, quæ non requirit commensalita-
tem, nec habitationem sub eodem tecto, solum vivere
ex salario ipsorum. Idem ergo erit in casu nostro.

30. Quod si urgeas, sic etiam Capellanus domini,
qui in propria domo vivit, & non in domo dicti domi-
ni, sed solum habet salarium ad celebrandas pro ipso
Missas, esset de familia ejusdem; Respondet *ibid.* ita
esse. Sed certe est distinguendum; nam si talis Sacerdos
sit domino ita addictus, ut semper, vel frequenter in
celebranda, sive domi, sive præsentem eodem domino ali-
bi, Missa, illi interserviat, puto posse dici de familia: At
si sit Capellanus quidem domini, à quo pro Missis sa-
larium habeat, sed cum libertate celebrandi, sive in Ec-
clesiâ determinata, sive ubi libuerit non puto posse dici
de familia, quia hoc modo non est Capellanus familia-
ris, sed extraneus; & ut talis, possit habitare in alia Ci-
vitate ibi que pro domino dictas Missas ex ipsius salario
celebrare, quando cum appellate familiaritatem domini
nimis durum esset.

Quid de filiis, & eorum uxoribus, filiabus, & earum
viris, si forte habitent in domo non taliter eadem, sed
quilibet cum suis servis & sub sua mensa, id est, dome-
stici ejusdem patris familias sed non commensales: di-
centur ne de familia? Respondet, idem Pellizzatus
ibid. docet dici posse de familia saltem large, atque
adeo eos cum iisdem servis posse uti hoc indulto Ora-
torij concessio Patri. Ratio est quia hoc privilegium est
Principis sine ullius præiudicio, atque adeo ampliandū,
etiam ad familiam large sumptam. Dixi (si habitet in
eadem